

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የከተማ ልማት እና ቤቶች ሚኒስቴር
FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT AND HOUSING

የከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ

**URBAN LAND DEVELOPMENT AND MANAGEMENT
BUREAU**

ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት የወጪ ግምት

ቅጽ 3/2008

ግንቦት/2008ዓ.ም

ከ/ል/ቤ/ሚ.

ማውጫ

1. መግቢያ.....	1
2. ዓላማ	2
3. ስታንዳርድ መስፈርቶች መግለጫ:.....	2
4. ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ግብዓት ዝርዝር እና የወጪ ግምት በሄክታር.....	4
5. ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት አማካይ ወጪ ግምት በሄክታር በማስፋፊያ እና በመልሶ ማልማት	5
5.1. የማስፋፊያ አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት በጠጠር መንገድ በሄክታር.....	5
5.2. የማስፋፊያ አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት በአስፓልት መንገድ በሄክታር.....	5
5.3. የመልሶ ማልማት አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በጠጠር መንገድ በሄክታር.....	5
5.4. የመልሶ ማልማት አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በአስፓልት መንገድ በሄክታር.....	6
6. የሦስት ተከታታይ ዓመታት በማስፋፊያ እና በመልሶ ማልማት ያለው የመሬት ዝግጅት አማካይ ወጪ ግምት በሄክታር ንዕስር	7
7. ማጠቃለያ.....	9

1. መግቢያ

በከተሞች ልማት እንዲስፋፋ እና መልካም አስተዳደር እንዲጎለብት ለአነስተኛ እና ጥቃቅን ተቋማት ማምረቻ እና መሸጫ፣ ለኢንዱስትሪ ልማት፣ ለቤቶች ልማት፣ ለኢንቨስትመንት እና ለተለያዩ አገልግሎቶች የሚወልድ የተዘጋጀ መሬት በቀጣይነት ማቅረብ ለከተሞች አንዱ እና መሠረታዊ ተግባር ነው። ይህንን መሰረት በማድረግ በመጀመሪያው እድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ዘመን ትኩረት ተሰጥቶት ከተሞቻችን በሊዝ አዋጅ 721/2004 መሰረት መሬትን ለተለያዩ አገልግሎት የማልማት ስራው እየተከናወነ ያለበት ሁኔታ እንደነበር ባለድርሻ አካላት በየደረጃው በተለያዩ የእቅድ አፈፃፀም መድረኮች ላይ ውይይት ተደርጎበታል። ሆኖም የከተሞችን የመሬት አቅርቦት ሀገራችን ካላችበት ፈጣን ልማት እና እድገት ተከትሎ በፍጥነት እያደገ ከመጣው የመሬት ፍላጎት አንጻር ስንመዘነው አሁንም በከተሞቻችን ያለው የመሬት ዝግጅት የተግባር አፈፃፀም ከፍተኛ ክፍተት ይታይበታል።

እንደከተሞቹ ተጨባጭ መረጃ ከሆነ ያለው የመሬት ዝግጅት እንቅስቃሴ መሠረታዊ ችግር የመሬት ዝግጅት ከፍተኛ መዋዕለ ነዋይ እና ጠንካራ የሎጂስቲክስ አቅም የሚጠይቅና ከተሞች ይህንን በግልጽ በማወቅ ትኩረት ሰጥቶ ለማሟላት የሚደረገው ጥረት ክፍተት የሚታየበት መሆኑ ነው። በዚህም የተነሳ የመሬት ዝግጅት በበጀት ምደባ ቅደም ተከተል ዝቅተኛውን ትኩረት የተሰጠው ለመሆን በቅቷል። ይህም በመሬት አቅርቦት ላይ በሚፈጥረው እጥረት ሳቢያ ከተሞች ለተፈለገው ልማት የለማ መሬት ለማቅረብ ባለመቻላቸው የአቅርቦት እና ፍላጎት አለመጣጣም ምክንያት የተነሳ ግብይት ሥርዓቱን በከፍተኛ ደረጃ ተፅዕኖ ከመፍጠሩም በላይ ከተሞች በማያቋርጥ የአቅርቦት እጥረት፣ የገቢ እጥረት፣ የሎጂስቲክስ እና መዋዕለ ነዋይ እጥረት ላይ እንዲወድቁ አድርጓል።

በሊዝ አዋጅ 721/2004 አንቀጽ 8 መሰረት ለጨረታ የሚቀርብ መሬት ከይገባኛል ነፃ ሆኖ፣ ተገቢው መሠረተ ልማት የተሟላለት፣ በፕላኑ መሠረት ተሸንሽኖ ወሰኑ ተመላክቶ የተዘጋጀ እንዲሆን ይደነግጋል። በድንጋጌው መሠረት አለመፈጸም የሚያስከትለው ተጠያቂነትም ግልጽ ነው። በመሆኑም ሁሉም ባለድርሻ አካላት ለመሬት ዝግጅት ስራ ትኩረት ተሰጥቶት ሊሰራ ይገባል።

የሊዝ አዋጁን ድንጋጌ በአግባቡ በማስፈጸም ቀጣይነት ያለው ልማት በከተሞች እንዲኖር እና መልካም አስተዳደር እንዲሰፍን በክልሎች እና በከተሞች በኩል የመሬት ዝግጅት የሚጠይቀውን የወጪ ግምት በግልጽ በማወቅ ተገቢው ዝግጅት እና መሰናዶ እንዲያደርጉ ለማስቻል በፌዴራል መሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ በኩል የተለያዩ ጥናቶችን በማድረግ ክልሎች እና ከተሞች ግልጽ መረጃ ለማግኘት የሚችሉበትን የመሬት ዝግጅት ዓመታዊ የወጪ ግምትና ትንታኔ በማዘጋጀት መረጃውን ተደራሽ በማድረግ ላይ ይገኛል።

በዚህ መሠረት በ2007 በጀት ዓመት የተዘጋጀውን ኢንዱስትሪ ቅጽ 2/2007 ዕትምን እና የማዕከላዊ ስታትስቲክስ ኤጀንሲ የየካቲት 2008 ዓ/ም ወር ዕትም በሀገር አቀፍ ደረጃ ምግብ ነክ ባልሆኑ 8.2. በመቶ ግሽበትን እንደመነሻ በመውሰድ የ2008 በጀት ዓመት የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት ቅጽ 3/2008 ለማዘጋጀት ተችሏል።

2. ዓላማ

- ክልሎች እና ከተሞች የመሬት ዝግጅታቸውን በተደራጀ መረጃ ላይ በመመራት ለማቀድ እና ለመፈጸም እንዲችሉ ለማድረግ፤
- የሊዝ መነሻ ዋጋ የመሬት ዝግጅት ወጪን ታሳቢ ያደረገ እንዲሆን እና ክለሳ እንዲከናወን ለማስቻል፤
- የመሬት ዝግጅት የሚጠይቀው መዋዕለ ነዋይ በሁሉም አካላት ዘንድ ግንዛቤ እና ትኩረት እንዲያገኝ ለማስቻል፤

3. ስታንዳርድ መስፈርቶች መግለጫ፡

በዚህ ኢንዱስትሪ ወስጥ የሚከተሉት በስታንዳርድ መስፈርትነት የሚያገለግሉ ናቸው፡፡

- “**ሄክታር ወይም ብሎክ**” ማለት፡ ቁመቱ 100 ሜትር አገድመቱ 100 ሜትር የሆነ 10 ሺህ ሜትር ካሬ ስፋት ያለው ቦታ ነው።
- “**የግሪድ መንገድ**” ማለት፤ ስፋቱ 30 ሜትር የሆነ ብሎኩን ቢያንስ በአንድ በኩል የሚያዋስን መንገድ ነው።
- “**የብሎክ መንገድ**” ማለት ስፋቱ 12 ሜትር የሆነ ብሎኩን በአራቱም በኩል የሚያዋስን መንገድ ነው።

- “ፓርሴል” ማለት ለልማት እንዲወጡ ለባለሙያዎች በጨረታ ወይም በምደባ የሚተላለፍ ከይገባኛል ነፃ የሆነ፣ በፕላን መሠረት የተሸነሸነ እና የወሰን ድንጋይ የተተከለለት የለማ ቁራሽ መሬት ነው።
- “የፓርሴል መንገድ” ማለት ስፋቱ 8 ሜትር የሆነ አንድን ፓርሴል ከብሎክ መንገድ ጋር የሚያገናኝ የወስጥ ለወስጥ መንገድ ሆኖ በአንድ ብሎክ በአማካይ በቁመት አራት እና በአገድመት አራት መንገዶችን የሚያካትት ይሆናል።

DRAFT

4. ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ግብዓት ዝርዝር እና የወጪ ግምት በሂክታር

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	መለኪያ	ጠቅላላ ስፋት ወይም ርዝመት	በጀት ዓመት						የዋጋ ግሽበት (በ%) 2006/07 እንደማመሳከሪያ ዓመት በመውሰድ	የዋጋ ግሽበት (በ%) 2007/08 የካቲት ተመሳሳይ ወራት እንደማመሳከሪያ ዓመት በመውሰድ
				2006		2007		2008			
				የነጠላ ዋጋ (በብር)	ጠቅላላ ዋጋ (በብር)	የነጠላ ዋጋ (በብር)	ጠቅላላ ዋጋ (በብር)	የነጠላ ዋጋ (በብር)	ጠቅላላ ዋጋ (በብር)		
1	አማካይ የካሳ ክፍያ /በማስፋፊያ/	ካሬ ሜትር	10,000	19.00	190,000.00	19.00	190,000.00	20.56	205,580.00	0.00	8.20
2	አማካይ የካሳ ክፍያ /በመልሶ ማልማት/	ካሬ ሜትር	10,000	80.00	800,000.00	80.00	800,000.00	86.56	865,600.00	0.00	8.20
3	የግሪድ መንገድ 30 ሜትር /በጠጠር/	ካሬ ሜትር	3,000	146.00	438,000.00	156.37	469,100.00	169.19	507,566.20	7.10	8.20
4	የግሪድ መንገድ 30 ሜትር /በአስፋፊት/	ካሬ ሜትር	3,000	500.00	1,500,000.00	535.50	1,606,500.00	579.41	1,738,233.00	7.10	8.20
5	የብሎክ መንገድ 12 ሜትር /በጠጠር/	ካሬ ሜትር	3,600	146.00	525,600.00	156.39	563,000.00	169.24	609,278.60	7.12	8.22
6	የብሎክ መንገድ 12 ሜትር /በአስፋፊት/	ካሬ ሜትር	3,600	500.00	1,800,000.00	535.50	1,927,800.00	579.41	2,085,879.60	7.10	8.20
7	የፓርሴል መንገድ 8 ሜትር /በጠጠር/	ካሬ ሜትር	3,200	146.00	467,200.00	156.38	500,400.00	169.21	541,482.84	7.11	8.21
8	የውሃ መስመር ዝርጋታ	ሜትር	400	400.00	160,000.00	428.50	171,400.00	463.77	185,506.22	7.13	8.23
9	የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታ	ሜትር	400	170.00	68,000.00	182.25	72,900.00	197.39	78,957.99	7.21	8.31
10	የቴሌኮሙኒኬሽን መስመር ዝርጋታ	ሜትር	400	1,200.00	480,000.00	1,285.25	514,100.00	1390.64	556,256.20	7.10	8.20

ማስታወሻ:- የማዕለክላዊ ስታትስቲክስ ኤጀንሲ የየካቲት 2008 ዓ/ም ወር ዕትም የምግብ ነክ ያልሆኑ የዋጋ ግሽበት ሁኔታ መሠረት ካለፈው ዓመት የካቲት

ወር 2007 ዓ/ም ጋር በማነጻጸር በሀገር አቀፍ ደረጃ 8.2 በመቶ ግሽበት ለዚህ ህንድ ዝግጅት ተወስዷል።

5. ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት አማካይ ወጪ ግምት በሂክታር በማስፋፊያ እና በመልሶ ማልማት

5.1. የማስፋፊያ አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት በጠጠር መንገድ በሂክታር

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺ.ህ ብር)		የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)
		2007ዓ.ም	2008ዓ.ም	
1	ካሳ ክፍያ	190.00	190.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	2,290.90	2,478.98	8.21
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 10%/	248.09	266.80	7.54
	ጠቅላላ ድምር	2,728.99	2,935.78	7.58

5.2. የማስፋፊያ አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት በአስፓልት መንገድ በሂክታር

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺ.ህ ብር)		የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)
		2007ዓ.ም	2008ዓ.ም	
1	ካሳ ክፍያ	190.00	190.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	4,292.70	4,645.13	8.21
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 10%/	448.27	483.37	7.83
	ጠቅላላ ድምር	4,930.97	5,318.50	7.86

5.3. የመልሶ ማልማት አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በጠጠር መንገድ በሂክታር

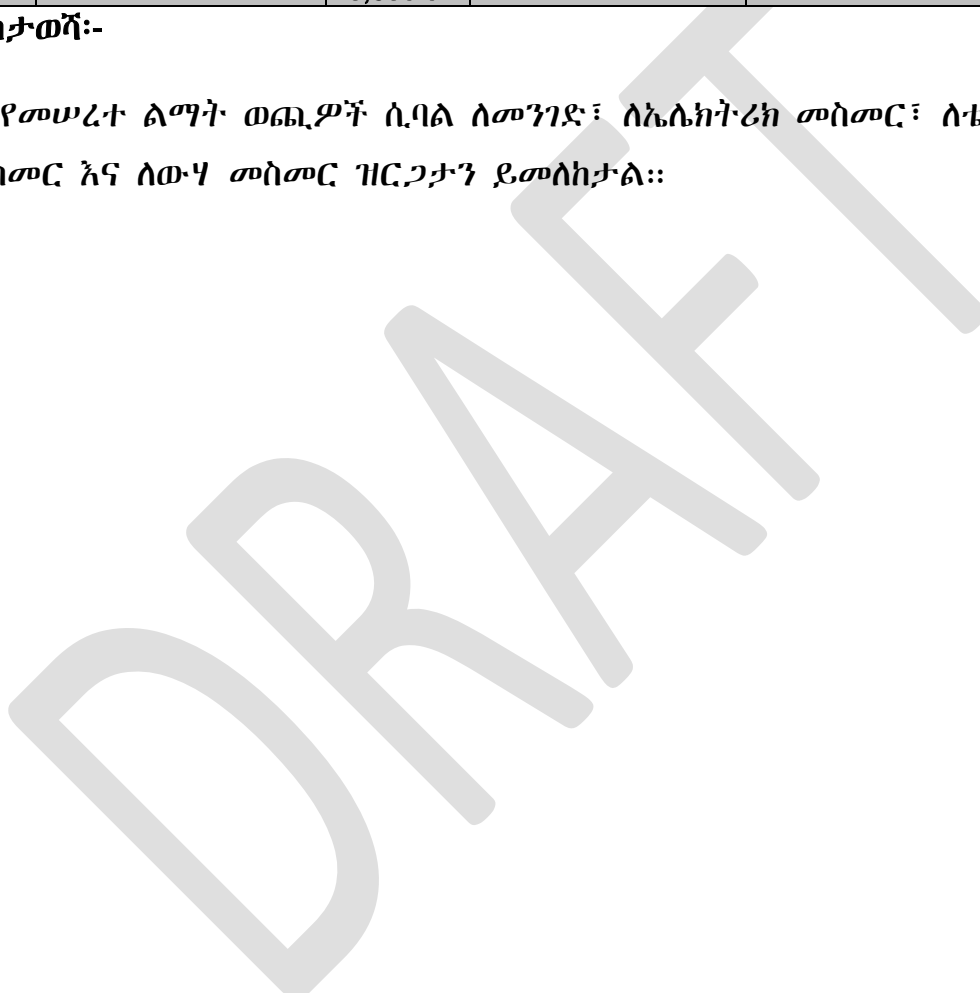
ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺ.ህ ብር)		የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)
		2007ዓ.ም	2008ዓ.ም	
1	ካሳ ክፍያ	800.00	800.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	2,290.90	2,479.21	8.22
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 15 %/	463.64	491.36	5.98
	ጠቅላላ ድምር	3,554.54	3,770.57	6.08

5.4. የመልሶ ማልማት አካባቢዎች አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በአስፓልት መንገድ በሄክታር

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺህ ብር)		የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)
		2007ዓ.ም	2008ዓ.ም	
1	ካሳ ክፍያ	800.00	800.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	4,292.70	4,644.70	8.20
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 15 %/	763.91	816.08	6.83
	ጠቅላላ ድምር	5,856.61	6,260.78	6.90

ማስታወሻ:-

☞ የመሠረተ ልማት ወጪዎች ሲባል ለመንገድ፣ ለኤሌክትሪክ መስመር፣ ለቴሌኮም መስመር እና ለውሃ መስመር ዝርጋታን ይመለከታል።

6. የሦስት ተከታታይ ዓመታት በማስፋፊያ እና በመልሶ ማልማት ያለው የመሬት ዝግጅት አማካይ ወጪ ግምት በሄክታር ንፅፅር

የማስፋፊያ አካባቢዎች ለጠጠር መንገድ

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺ.ህ ብር)			የ2006/2007 የዋጋ ግሽበት (በ %) (Inflation)	የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ %) (Inflation)	ንፅፅር
		2006ዓ.ም	2007ዓ.ም	2008ዓ.ም			
1	ካሳ ክፍያ	190.00	190.00	190.00	0.00	0.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	2,138.80	2,290.90	2,478.98	7.11	8.21	1.10
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 10%/	232.88	248.09	266.80	6.53	7.54	1.01
	ጠቅላላ ድምር	2,561.68	2,728.99	2,935.78	6.53	7.58	1.05

የማስፋፊያ አካባቢዎች ለአስፓልት መንገድ

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺ.ህ ብር)			የ2006/2007 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	ንፅፅር
		2006ዓ.ም	2007ዓ.ም	2008ዓ.ም			
1	ካሳ ክፍያ	190.00	190.00	190.00	0.00	0.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	4,008.00	4,292.70	4,645.13	7.10	8.21	1.11
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 10%/	419.80	448.27	483.37	6.78	7.83	1.05
	ጠቅላላ ድምር	4,617.80	4,930.97	5,318.50	6.78	7.86	1.08

የመልሶ ማልማት አካባቢዎች ለጠጠር መንገድ

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺህ ብር)			የ2006/2007 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	ንፅፅር
		2006ዓ.ም	2007ዓ.ም	2008ዓ.ም			
1	ካሳ ክፍያ	800.00	800.00	800.00	0.00	0.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	2,138.80	2,290.90	2,479.21	7.11	8.22	1.11
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 15 %/	440.82	463.64	491.36	5.18	5.98	0.80
ጠቅላላ ድምር		3,379.62	3,554.54	3,770.57	5.18	6.08	0.90

የመልሶ ማልማት አካባቢዎች ለአስፈጻሚ መንገድ

ተ/ቁ	የወጪ ዓይነት	የወጪ ግምት (በሺህ ብር)			የ2006/2007 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	የ2007/2008 የዋጋ ግሽበት (በ%) (Inflation)	ንፅፅር
		2006ዓ.ም	2007ዓ.ም	2008ዓ.ም			
1	ካሳ ክፍያ	800.00	800.00	800.00	0.00	0.00	0.00
2	መሠረተ ልማት	4,008.00	4,292.70	4,644.70	7.10	8.20	1.10
3	አስተዳደራዊ ወጪዎች /የጠቅላላ ግምት 15 %/	721.20	763.91	816.08	5.92	6.83	0.91
ጠቅላላ ድምር		5,529.20	5,856.61	6,260.78	5.92	6.90	0.98

ማስታወሻ:- የመሠረተ ልማት ወጪዎች ሲባል ለመንገድ፣ ለኤሌክትሪክ መስመር፣ ለቴሌኮም መስመር እና ለውሃ መስመር ዝርጋታን ይመለከታል።

7. ማጠቃለያ

የማዕከላዊ ስታትስቲክስ ኤጀንሲ የየካቲት ወር 2008 ዓ/ም ወር ዕትም ምግብ ነክ ያልሆኑ የዋጋ ግሽበት ሁኔታ መሠረት ካለፈው ዓመት ተመሳሳይ ወር ጋር በማነጻጸር በሀገር አቀፍ ደረጃ 8.2 በመቶ ግሽበት ለዚህ ሠነድ ዝግጅት ተወስዷል። በዚህ መነሻነት የዚህ ዓመት አማካይ የወጪ ኢንዱስትሪ ከአምናው ተመሳሳይ ጊዜ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት በማስፋፊያ እና በመሀል ከተማ በመክፈል ተዘጋጅቷል። መረጃው እንደሚያመለክተው በማስፋፊያ አካባቢ በጠጠር መንገድ ለሚካሄድ የመሬት ዝግጅት በአማካይ በሄክታር ለካሳ ክፍያ 190,000፣ ለመሠረተ ልማት 2,478,980፣ ለሌሎች አስተዳደራዊ ወጪዎች 266,800 ሲሆን በድምሩ ብር 2,935,580 የወጪ ግምት እንደሚያስፈልግ መረዳት ይቻላል። በተመሳሳይ አካባቢ በአስፋልት መንገድ ለሚካሄድ የመሬት ዝግጅት ዓመታዊ አማካይ ወጪ ግምት በሄክታር ለካሳ ክፍያ፣ ለመሠረተ ልማት እና ለአስተዳደራዊ ወጪ በጥቅሉ ብር 5,318,500 እንደሚያስፈልግ ታወቋል።

የመሬት ዝግጅቱ በመሀል ከተማ በመልሶ ማልማት አካባቢ በጠጠር እና በአስፋልት መንገድ የሚዘጋጅ በሚሆንበት ጊዜ አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በሄክታር በጠጠር መንገድ ከሆነ ለካሳ ክፍያ ብር 800,000፣ ለመሠረተ ልማት ብር 2,479,210 እንዲሁም አስተዳደራዊ ወጪ ብር 491,360 በድምሩ ብር 3,770,570 የወጪ ግምት የሚያስፈልግ መሆኑን፤ በተመሳሳይ አካባቢ አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ በአስፋልት መንገድ በሚሆንበት ጊዜ በሄክታር ለካሳ ክፍያ፣ መሠረተ ልማት እና አስተዳደራዊ በድምሩ ብር 6,260,780 እንደሚያስፈልግ ለመረዳት ተችሏል።

በመሆኑም የካሬ ሜትር አማካይ ወጪን ከዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ግብዓት ዝርዝር እና የወጪ ግምት በሄክታር መረጃ ላይ ተመስርቶ በመሀል ከተማ በጠጠር እና አስፋልት መንገድ በቅደም ተከተል በእያንዳንዳቸው በአማካይ በካሬ ሜትር ብር 377.057 እና ብር 626.078 እንዲሁም በማስፋፊያ በአማካይ በካሬ ሜትር ብር 293.558 እና ብር 531.850 ወጪ እንደሚያስወጣ ለመገንዘብ ተችሏል።

የመሬት ዝግጅት ከወጪ ማደግ አንጻር ከላይ የተጠቀሱት ወጪዎች ከአምናው ተመሳሳይ ወቅት አንጻር በማስፋፊያ አካባቢ በጠጠር እና በአስፋልት መንገድ ለሚካሄድ የመሬት

ዝግጅት በአማካይ በሄክታር በ7.58% እና 7.86% የዋጋ ጭማሪ እንደሚኖር ተገምቷል። በተመሳሳይ ሁኔታ በመሀል ከተማ በመልሶ ማልማት አካባቢ በጠጠር እና በአስፋልት መንገድ ለሚካሄድ የመሬት ዝግጅት ከአምናው ተመሳሳይ ወቅት አንጻር በአማካይ በሄክታር በ6.08% እና 6.90% የዋጋ ዕድገት እንዳለው ለመገንዘብ ተችሏል። ይህ አማካይ የግሽበት መጠን ከማዕከላዊ ስታትስቲክስ ወቅታዊ ምግብ ነክ ባልሆኑ ግሽበት 8.2 % አንጻር ሊወርድ የቻለው የአማካይ የካሣ ክፍያ ወጪ ለውጥ የሌለው በመሆኑ (በሕግ ማዕቀፉ ደረጃ የቀመር ለውጥ ባለመደረጉ) እንደሆነ ግንዛቤ ውስጥ እንዲገባ ያስፈልጋል።

በአጠቃላይ አማካይ ዓመታዊ የመሬት ዝግጅት ወጪ ግምት መረጃን መሠረት በማድረግ ከተሞች በዓመቱ የሚያዘጋጁትን የመሬት መጠን ከወዲሁ እቅድ በማዘጋጀት፣ በቂ በጀት በማስመደብ እና በማጸደቅ ወደ ትግበራ ምዕራፍ ቢገባ በመሬት አቅርቦት እና ፍላጎት አለመጣጣም ላይ የሚስዋለውን የአቅርቦት ችግር የሚፈታ ይሆናል። በሌላ በኩል ይህ መረጃ ከተሞች በሊዝ በጨረታም ይሁን በምደባ የሚያስተላልፉት የመሬት የሊዝ የመነሻ ዋጋ የዝግጅት ወጪዎችን ግምት ውስጥ ያስገባ እና በየትኛውም ሁኔታ የግብይት ዋጋው የመሬት ዝግጅት ዋጋውን የሚያስመልስ መሆን ስለአለበት ከተሞች መረጃውን በግብዓትነት ብትጠቀሙበት ውጤታማ የሚያደርጋችሁ መሆኑን በመረዳት ጥቅም ላይ እንዲውል ለማስገንዘብ እንወዳለን።